

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Naam organisatie:	Inheems Kennis Centrum Internationaal
Contactpersoon:	[REDACTED]
E-mailadres:	[REDACTED]
Telefoonnummer:	[REDACTED]
Naam initiatief:	"Meerstemmige en participatieve beleidsanalyse van de internationale toepassing van het Faro gedachtegoed op Inheems erfgoed."
Totale kosten:	117.399,08
Gevraagde subsidiebijdrage:	117.399,08
Bedrag cofinanciering door derden:	0
Bedrag eigen bijdrage:	0
Inzet vrijwilligers in uren:	120

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

- ☐ Integrale benadering van cultureel erfgoed
- ☐ Archeologie
- ☐ Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- ☐ Cultuurlandschap
- ☒ Roerend erfgoed
- ☒ Mobiel erfgoed
- ☒ Immaterieel erfgoed
- ☒ Oral History
- ☒ Archieven
- ☒ Digital born erfgoed
- ☐ Andere vorm, te weten

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

Het Verdrag van Faro benadrukt dat het behoud en duurzaam gebruik van cultureel erfgoed bijdraagt aan menselijke ontwikkeling, levenskwaliteit, democratische samenlevingen, duurzame ontwikkeling en culturele diversiteit. Het stelt de relatie tussen samenleving en erfgoed centraal. Door de koloniale geschiedenis bevinden zich in onze samenleving ook gemeenschappen waarvan de wortels in voormalige koloniën liggen: Inheemse Volken. Door koloniale verwerving bevindt veel Inheems erfgoed — materieel en immaterieel — zich in verschillende instellingen en is verspreid over lidstaten van de Raad van Europa die het Faro verdrag hebben ondertekend ('Faro landen') en lidstaten die dat niet hebben gedaan ('niet-Faro landen').

Dit erfgoed is van groot belang voor Inheemse volken en hun diaspora gemeenschappen, en voor de relatie tussen hen en onze bredere samenleving. Tegelijkertijd is er weinig toegankelijke kennis over hoe de Faro landen hiermee omgaan en hoe dit bijdraagt aan ontwikkeling en levenskwaliteit van de Inheemse gemeenschappen, en aan een duurzame, diverse en inclusieve samenleving. Er is ook geen duidelijk kader, noch een platform, waar Inheemse en diaspora organisaties, en erfgoedinstellingen elkaar kunnen ontmoeten om samen te werken. Dit betekent ook dat erfgoed initiatieven die wel plaatsvinden vaak los staan van de gemeenschappen, en op de lange termijn geen structurele verandering teweegbrengen. Het Inheems Kenniscentrum Internationaal (IKCI) wil een structurele verandering teweegbrengen in de manier waarop dergelijk erfgoed wordt beheerd.

Het IKCI richt zich op het onderzoeken, zichtbaar en toegankelijk maken en co-beheren van erfgoed van Inheemse Volken. IKCI wil onderzoek doen naar de overeenkomsten en verschillen in de erfgoedopvattingen, de beste praktijken en het langetermijnbeleid van de drie betrokken partijen — Inheemse organisaties, diasporaorganisaties en erfgoedinstellingen op verschillende niveaus. Daarmee wil IKCI zowel een kader als een platform creëren voor het co-beheer van Inheems erfgoed. Het initiatief ontwikkelt zich langs twee sporen:

- **Onderzoek & Synthese:** inventarisatie en beleidsanalyse van organisaties in de erfgoedsector — Inheemse en diaspora organisaties, Europese instellingen en internationale gremia
- **Kennisdeling & Co-creatie:** het co-creatie en delen van onderzoeksresultaten om een duidelijk kader en platform te ontwikkelen voor partnerschappen in lijn met het Faro-gedachtegoed.

Ons doel is de zorg voor Inheems erfgoed meer in lijn te brengen met het Faro-gedachtegoed. Dit gebeurt door het vergroten van participatie van Inheemse en diaspora organisaties bij onderzoek en beheer van erfgoed; het leren van erfgoedopvattingen om inzichten te verkrijgen in de betekenis

van erfgoed voor Inheemse identiteit en welzijn; en het verbeteren van de samenwerking en kennisdeling tussen Inheemse gemeenschappen en erfgoedinstellingen.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

Het initiatief levert concreet een aantal resultaten op:

- Een publieke databank van relevante Inheemse en diasporaorganisaties, en erfgoedinstellingen dat door alle partijen in de erfgoedsector gebruikt kan worden om relevant erfgoed en potentiële partners te vinden om aan de slag te gaan in lijn met de FARO-richtlijnen.
- Een overzichtsrapport met onderzoeksresultaten en aanbevelingen over wat onder Inheems erfgoed moet worden verstaan en hoe dit vanuit Inheemse perspectieven en op basis van Inheemse waarden beheerd zou moeten worden binnen het Faro gedachtegoed.
- Een symposium in Amsterdam voor kennisdeling, netwerkversterking en coalitievorming tussen erfgoedinstellingen in verschillende Faro landen en daarbij betrokken Inheemse Volken en hun diaspora.

Het beoogde eindresultaat is dat de waarde van het Inheems cultureel erfgoed in Faro landen meer bijdraagt aan dekolonisatie en een inclusieve samenleving. Met dekolonisatie wordt bedoeld het helen van het koloniale en slavernijverleden en het herstel van de Inheemse gemeenschappen door het behoud en ontwikkeling van de betrokken Inheemse culturen. Een inclusieve samenleving betekent dat Inheemse geschiedenis, perspectieven, identiteit, visies, waarden, spiritualiteit, kennis en cultuur zichtbaar, gewaardeerd, erkend en beschermd worden binnen de samenleving.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd.

Stap 1: Voorbereiding. In de eerste fase bakenen we onze onderzoeksfocus af door middel van een inventarisatie onder stakeholders. Het onderzoek richt zich op Inheems erfgoed in zowel Faro-landen als vijf niet-Faro-landen met een koloniaal verleden: Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Zweden en het VK.

We beginnen met het in kaart brengen in welke FARO-landen Inheems erfgoed wordt beheerd, bij welke Inheemse gemeenschappen dit erfgoed hoort, welke instellingen daar verantwoordelijk voor zijn, welke diaspora organisaties actief zijn in die landen, en welke Inheemse organisaties de betrokken gemeenschappen in hun land van herkomst vertegenwoordigen. We hanteren hier een brede definitie van erfgoedinstellingen, inclusief digitale archieven van Inheemse talen. Met het oog op de uitvoerbaarheid van het onderzoek vindt vervolgens mogelijk nog een nadere afbakening plaats van de meest relevante Faro-landen vanuit het perspectief van beheer van Inheems erfgoed. We kiezen bewust voor een brede scope omdat op die manier de potentie om te leren van verschillende opvattingen en de meerstemmigheid het grootst is en dit ook de kansen op nieuwe samenwerkingen optimaliseert.

We onderzoeken in deze fase ook welke gremia zich bezighouden met het beheer van Inheems erfgoed. Onder gremia begrijpen we hier bijvoorbeeld, het Faro Convention Network, UNESCO, ICOM, NEMO, ICOMOS, ICCROM, Europa Nostra, European Heritage Label, Horizon Europe, JPI Cultural Heritage en New European Bauhaus. We gaan ook na welke relevante contactpersonen deze gremia hebben die we kunnen betrekken bij ons onderzoek.

In deze fase formuleren we ook de vragenlijsten en de specifieke onderzoeksvragen. Het proces wordt in belangrijke mate geleid door de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken. Met name bepalingen daarin over toegang voor Inheemse volken tot ondersteuning om hun instellingen, culturen en talen te behouden, beoefenen, onderwijzen en over te dragen aan toekomstige generaties. En restitutie van hun culturele, intellectuele, religieuze en spirituele eigendommen die zonder hun vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming of in strijd met hun wetten, tradities en gewoonten zijn afgenomen.

In deze fase stellen we ook de klankbordgroep samen: een groep van betrokken erfgoedexperts en vertegenwoordigers van Inheemse gemeenschappen, samengesteld op basis van de stakeholderanalyse. We streven naar een diverse klankbordgroep. Na de inventarisatie geeft de klankbordgroep advies over de opzet en uitvoering van het onderzoek. De [Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen](#) (Wereldmuseum) en [Allard Pierson](#) hebben zich middels MoU's met IKCI reeds beschikbaar gesteld om te participeren in de klankbordgroep (Klik op de linken voor de documenten).

Resultaten:

- ☐ een databank van relevante erfgoedinstellingen, uitvoerende instanties, gremia, en diaspora en Inheemse organisaties, en hun contactpersonen en contactgegevens.
- ☐ een set vragenlijsten voor surveys en interviews, klaar om te worden verzonden naar Inheemse en diasporaorganisaties, erfgoedinstellingen, uitvoerende instanties en gremia.

Stap 2: Erfgoedinstellingen: In de tweede fase voeren we vragenlijsten en interviews uit onder relevante contactpersonen van Faro-instanties en erfgoedinstellingen. Onze doelstelling is in kaart te brengen hoe er op dit moment met Inheems erfgoed wordt omgegaan, en inzicht te verkrijgen in de manier waarop het Faro-gedachtegoed daarbij wordt geïmplementeerd. Bij deze activiteit zoekt IKCI naar antwoorden op de volgende vragen:

- *Wat wordt verstaan onder Inheems erfgoed door de erfgoedinstellingen?*
- *Wat zijn de erfgoedopvattingen van de instellingen over Inheems erfgoed?*
- *Hoe wordt het Faro-gedachtegoed geïmplementeerd mbt Inheems erfgoed?*
- *Hoe werkt dit door in het erfgoedbeleid of het functioneren van de erfgoedpraktijk?*
- *Hoe is dat gedocumenteerd en hoe kan die kennis gedeeld worden?*
- *Welke Inheemse en diaspora organisaties zijn erbij betrokken of zouden erbij betrokken moeten worden?*
- *Welke rol spelen zulke organisaties in het onderzoeken en beheren van het erfgoed?*
- *Welke rol speelt de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken bij het beheer van het erfgoed?*

Resultaten:

- ☐ de databank is uitgebreid met gedetailleerde informatie over Faro-instanties en erfgoedinstellingen, hun erfgoedopvattingen, werkwijzen, samenwerkingen etc.

Stap 3: Inheemse en diaspora organisaties. In de derde fase voeren we vragenlijsten en interviews uit onder relevante contactpersonen van Inheemse en diaspora organisaties. Onze doelstelling is inzicht verkrijgen in hoe Inheemse volken en hun diaspora betrokken zijn bij het onderzoek, het uitdragen en beheren van Inheems erfgoed, wat hun eigen erfgoedopvattingen en wensen hierover zijn, en hoe het FARO-gedachtegoed daarbij wordt geïmplementeerd. Tegelijkertijd informeren we de gemeenschappen en diasporaorganisaties over het in stap 2 geïnterviewde erfgoed, waarmee een eerste stap wordt gezet richting toekomstige samenwerkingen. Bij deze activiteit zoekt IKCI naar antwoorden op de vragen:

- *Welke rol spelen Inheemse en diaspora organisaties in het onderzoeken en beheren van Inheems erfgoed?*
- *Welke (soort) erfgoedinstellingen of gremia zijn relevant voor Inheemse Volken en hun diaspora?*
- *Zijn er in de onderzochte landen al voorbeelden van Inheemse Kennis Centra?*
- *Hoe wordt het Faro-gedachtegoed op dit moment geïmplementeerd mbt Inheems erfgoed?*
- *Hoe is dat gedocumenteerd en hoe kan die kennis gedeeld worden?*
- *Welke rol speelt de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken bij het beheer van Inheems erfgoed?*
- *Hoe werkt dit door in het erfgoedbeleid of het functioneren van de erfgoedpraktijk?*

Resultaten:

- ☐ de databank is uitgebreid met gedetailleerde informatie over verschillende Inheemse en diaspora organisaties, hun erfgoedopvattingen, werkwijzen, samenwerkingen etc.

Stap 4: Gremia. In de vierde fase voeren we vragenlijsten en interviews uit met relevante contactpersonen bij bestaande gremia. We nemen ook deel aan relevante bijeenkomsten van de belangrijkste gremia om het netwerk uit te breiden en interviews te doen. Onze doelstelling is inzicht te verkrijgen in hoe bij de onderzochte gremia met Inheems erfgoed wordt omgegaan en hoe het FARO-gedachtegoed daarbij wordt geïmplementeerd. Bij deze activiteit zoekt IKC naar antwoorden op de volgende vragen:

- *Hoe wordt het Faro gedachtegoed geïmplementeerd mbt Inheems erfgoed?*
- *Hoe werkt dit door in het erfgoedbeleid of het functioneren van de erfgoedpraktijk?*
- *Hoe is dat gedocumenteerd en hoe kan die kennis gedeeld worden?*
- *Welke rol spelen Inheemse en diaspora organisaties in het onderzoeken en beheren van Inheems erfgoed?*
- *Welke rol speelt de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken bij het beheer van Inheems erfgoed?*
- *Zijn er bij de onderzochte gremia al voorbeelden van Inheemse Kennis Centra bekend?*

Resultaten:

- ☐ De databank is uitgebreid met gedetailleerde informatie over verschillende gremia, hun erfgoedopvattingen, werkwijzen, samenwerkingen etc.

Stap 5. Verslag en databank. In deze fase synthetiseren we de resultaten en maken we een conceptverslag van de bevindingen uit de drie onderzoeksfasen. Het verslag wordt, samen met het [onderzoek van \[REDACTED\]](#) over IKCI's initiatief voor een Inheems Kenniscentrum in een Bos der Heling gedeeld met de netwerken die gedurende de onderzoeksfasen zijn opgebouwd, om de discussies te bevorderen die zullen plaatsvinden tijdens de laatste fase van het initiatief: een symposium in Amsterdam voor kennisuitwisseling. We publiceren ook de databank die gedurende het project is opgebouwd. Op basis van het conceptverslag geeft de klankbordgroep advies over de opzet en uitvoering van het symposium. Het conceptverslag geeft een overzicht van onder andere:

- *hoe bij Faro instanties, erfgoedinstellingen, en onderzochte gremia wordt omgegaan met Inheems erfgoed en hoe Inheemse en diaspora organisaties betrokken zijn bij onderzoek naar of het uitdragen en beheren daarvan.*
- *welke erfgoedopvattingen de drie actoren in de Inheemse erfgoedsector hebben, en wat de overeenkomsten en verschillen in hun benaderingen zijn.*
- *In hoeverre de huidige praktijk overeenkomt (of juist niet) met het FARO-gedachtegoed, en wat de belangrijkste verbeterpunten zijn.*
- *Welke rol organisaties zoals het IKCI kunnen spelen bij het samenbrengen van de verschillende partners in FARO-landen en het afstemmen van hun werk op de kernwaarden van het Faro-gedachtegoed.*

Resultaten:

- ☐ Een conceptverslag wordt gedeeld binnen de netwerken die in de eerdere fasen zijn opgebouwd.
- ☐ De Inheemse erfgoeddatabase wordt gepubliceerd op de website van het IKCI en gedeeld binnen de netwerken.
- ☐ De vorm en inhoud van het symposium worden voorbereid op basis van de onderzoeksresultaten en het advies van de klankbordgroep.

Stap 6: Inheems Erfgoed Symposium. In de laatste fase van het project organiseert IKCI een internationaal (hybride) symposium in Amsterdam over onderzoeksresultaten, gericht op het verbeteren van de uitvoering van het FARO-gedachtegoed met betrekking tot Inheems erfgoed. Het symposium is opgebouwd rond het eerder gedeelde conceptverslag en de databank, en staat open voor alle betrokkenen bij het onderzoek en andere geïnteresseerden uit het erfgoedveld.

Tijdens het symposium presenteren en bespreken we de onderzoeksresultaten en stimuleren we initiatieven en samenwerking om het beheer van Inheems erfgoed meer in lijn met het FARO-gedachtegoed te brengen. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten van [REDACTED] over IKCI's initiatief voor een Inheems Kenniscentrum in een Bos der Heling besproken, en wordt feedback

verzameld om inzicht te krijgen in de meningen, opvattingen en interesse van de betrokkenen ten aanzien van het concept van een Inheems Kenniscentrum.

De feedback, nieuwe ideeën en ontwikkelingen die tijdens het symposium gezamenlijk tot stand komen, worden vervolgens geïntegreerd in het eindverslag. Samen met de online databank vormen het eindverslag en het symposium een kader en een platform voor partnerschappen in lijn met het Faro-gedachtegoed.

Resultaten:

- ☐ een hybride symposium voor kennisdeling, netwerkversterking en coalitievorming tussen erfgoedinstellingen in Faro landen, Inheemse Volken en hun diaspora.
- ☐ Gepubliceerd verslag van het symposium met een overzicht van presentaties, initiatieven, aanbevelingen en deelnemers.

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

Stap	Periode (2026)	Hoofdactiviteit	Deelactiviteiten
Stap 1	jan-feb	Vorbereiding	• projectteam samenstellen • vragenlijsten opstellen • stakeholder mapping • klankbordgroep samenstellen • online bijeenkomst klankbordgroep.
Stap 2-4	maart-aug	Onderzoek	• surveys en interviews uitvoeren • informatie in de databank invoeren • desk research en netwerkanalyse
Stap 5	sept-oct	Analyse & synthese	• surveys en interviews analyseren • conceptrapport opstellen en delen met stakeholders
Stap 6	dec	Co-creatie & validatie	• symposium organiseren • feedback verwerken • eindrapport publiceren en verspreiden • databank publiceren en verspreiden

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- ☒ Participatie in de volle breedte
- ☒ Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- ☒ Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Participatie in de volle breedte. IKCI neemt initiatief om Inheemse organisaties te betrekken in dit onderzoek over hun erfgoed, en deelt ook informatie over een eigen initiatief voor een Inheems Kenniscentrum. Daarmee stimuleert IKCI Inheemse organisaties om te participeren in het beheer van Inheems erfgoed. Door Inheemse en diasporaorganisaties te informeren over en betrekken bij het beleid ten aanzien van het erfgoed van de gemeenschappen die zij vertegenwoordigen en dat in diverse instellingen wordt beheerd, verlaagt het initiatief ook de mentale drempels voor deze groepen om toegang te krijgen tot en zich te verbinden met hun erfgoed. Op de lange termijn creëert het initiatief een kader en een platform dat gericht is op het vergroten van de democratische participatie van leden van de Inheemse samenleving bij het beheer en de presentatie van Inheems erfgoed. Dit leidt tot het toevoegen van nieuwe perspectieven aan bestaand erfgoed — perspectieven van gemeenschappen die anders vaak buitengesloten zijn. Tegelijkertijd draagt de betrokkenheid van verschillende typen instellingen bij aan democratische vernieuwing in de relatie tussen overheden, erfgoedinstellingen en burgers. Deze nieuwe benadering — door het initiatief ontwikkeld op

internationale schaal — vergroot bovendien de blootstelling aan Inheems erfgoed, en daarmee zowel de kennis over dit erfgoed als de educatieve impact ervan in Nederland en andere Faro landen.

Open houding voor andere erfgoedopvattingen. Het initiatief onderzoekt, inventariseert, en presenteert de erfgoedopvattingen van partijen met verschillende belangen en perspectieven: Inheemse organisaties, diaspora organisaties, en erfgoedinstellingen. Deze open aanpak is bewust ontworpen om de communicatie en het begrip tussen de verschillende actoren te vergroten. Het ondersteunt het leren van elkaar om de doelstellingen van het Faro-verdrag te realiseren. Door zich te richten op Inheemse Volken, brengt het initiatief maatschappelijke perspectieven naar voren die lange tijd gemarginaliseerd zijn. Het streeft naar een nieuw evenwicht tussen de institutionele en wetenschappelijke invalshoek enerzijds en de maatschappelijke, geleefde ervaring van Inheems erfgoed anderzijds. Bovendien creëert de internationale schaal van het initiatief nieuwe relaties, niet alleen met erfgoed, maar ook tussen de verschillende locaties waar erfgoed wordt beheerd. Het herpositioneert en verbindt erfgoed dat door de koloniale geschiedenis over nationale grenzen heen gefragmenteerd is geraakt. Ten slotte reikt het initiatief verder dan materiële cultuur en betreft er nadrukkelijk immaterieel erfgoed bij — in het bijzonder Inheemse talen en orale tradities, zowel als levende kennis in de gemeenschappen als in de vorm van gearchiveerd audiovisueel materiaal in archieven. Door deze verschillende lagen van Inheems erfgoed samen te brengen, herstelt het initiatief verbanden die niet alleen de educatieve waarde van erfgoed vergroten, maar ook het potentieel voor revitalisering van Inheemse culturen versterken.

Erfgoed midden in de samenleving. IKCI onderzoekt en draagt uit wat erfgoedzorg betekent voor de cultuur, identiteit en het welzijn van Inheemse Volken en hun diaspora. Het initiatief plaatst de relatie tussen Inheems erfgoed en de samenleving opnieuw centraal, met als doel het te activeren om zo de positie van Inheemse volkeren in de maatschappij te versterken en bij te dragen aan heling van de gevolgen van het kolonialisme. Tegelijkertijd maakt de aard van Inheems erfgoed het ook relevant voor andere lagen van de samenleving en opent het mogelijkheden voor bredere maatschappelijke betrokkenheid. Het initiatief beschouwt de koloniale verstrikkingen van Inheems erfgoed enerzijds als een kans om complexe en vaak pijnlijke thema's bespreekbaar te maken, en anderzijds om de daarin verscholen unieke kennis naar voren te brengen. Op die manier kan Inheems erfgoed zijn volledige potentieel waarmaken: het kan dienen als inspiratiebron voor andere sectoren (zoals kunst en wetenschap) en nieuwe handvatten bieden voor het aanpakken van hardnekkige vraagstukken (zoals de klimaatcrisis, verlies van biodiversiteit en gezondheid). Gericht op samenwerking tussen Faro landen draagt het initiatief bij aan het leren van erfgoedpraktijken in andere landen als inspiratie voor het verbeteren van de toepassing van het Faro-gedachtegoed in Nederland.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- ☐ Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- ☐ Democratische vernieuwing
- ☐ Dynamische leefomgeving
- ☐ Waarderen van erfgoed
- ☒ Meerstemmigheid
- ☒ Oral History
- ☒ Digitaal erfgoed
- ☒ Archieven
- ☐ Archeologie
- ☐ Caribisch Nederland
- ☒ Internationaal
- ☐ Erfgoedbewustzijn en educatie
- ☒ Ondersteuning erfgoedparticipatie
- ☐ Opleidingen
- ☐ Werkwijzen en wegwijzen

- ☐ Financiering erfgoedinitiatieven

Het hoofdthema is “Internationaal”.

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Internationaal. Het hoofdthema van het project is internationale kennisuitwisseling, leren en samenwerking tussen Faro landen en met betrokken Inheemse Volken en hun diaspora en is verbonden met de naleving van de VN Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken. Het strekt zich uit over alle Faro landen, 5 geselecteerde niet-Faro landen — en Inheemse Volken die met deze landen een historische relatie hebben en waarvan in deze landen erfgoed wordt beheerd. Daarnaast richt het project zich ook op diverse internationale gremia. Daarmee draagt dit sterk internationaal georiënteerde initiatief bij aan het leren van erfgoedpraktijken in andere landen als inspiratie voor Faro-vraagstukken en het verbeteren van de toepassing van het Faro gedachtegoed. Vanuit de Nederlandse samenleving, maar met een internationale ambitie, draagt het initiatief de Faro kernwaarden daarnaast uit in Europese samenlevingen. IKCI introduceert bovendien de resultaten van een onderzoek naar een eigen initiatief in het project: het opzetten van een fysiek Inheems Kennis Centrum in een Bos der Heling. In november 2025 organiseert IKCI hierover een conferentie in Amsterdam, ondersteund door het ministerie van OCW. Met bijzondere aandacht voor de Nederlandse context, onderstreept IKCI dat het erfgoed van Inheemse volken en diaspora-gemeenschappen — net als die van andere taal — en etnische groepen in Europa die nationale grenzen overstijgen — een transnationale aanpak vereist. Een benadering die het erfgoed helpt herstellen van de fragmentatie door nationale machtsstructuren. Alleen via deze internationale benadering kunnen we de Faro-kernwaarden daadwerkelijk ondersteunen in de context van Inheems erfgoed in Nederland.

Meerstemmigheid. Dit is een ander belangrijk thema. Het project richt zich op het betrekken van Inheemse Volken en hun diaspora bij het beheer van Inheems erfgoed. Het bevordert daarmee de dekolonisatie van Inheems erfgoed. Door hen intensief te betrekken bij het onderzoek en het symposium wordt een stem gegeven aan die groepen die vaak niet worden gehoord. Het draagt daarmee bij aan het zich eigenaar kunnen voelen van dit erfgoed, en maakt ruimte om de Inheemse perspectieven op erfgoed — hun wereldbeschouwing, eeuwenlange ervaring en kennis — te erkennen als gelijkwaardig en valide. Opvallend is dat de betrokken Inheemse volken een aanzienlijke taalkundige en culturele diversiteit vertegenwoordigen – op zich al een universum van meerstemmigheid. Daarmee draagt het ook bij aan een betere positionering van de Inheemse kennis die in erfgoed besloten ligt, en brengt het een evenwicht tot stand tussen Inheemse en niet-Inheemse perspectieven. Door informatie over het beoogde Inheemse Kenniscentrum van IKCI te delen en te bespreken, en door een platform voor partnerschappen te creëren, effent het initiatief bovendien het pad voor meerstemmigheid ten aanzien van Inheems erfgoed. Wij zien dit als de directe uitdrukking van het centraal stellen van de relatie tussen mensen en erfgoed — een kernpunt van het Faro-verdrag. En het vormt een belangrijke stap op weg naar heling van het koloniale en slavernijverleden en naar herstel van de Inheemse gemeenschappen, door het herstel, behoud en de ontwikkeling van de betrokken Inheemse culturen.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg.

Bewustwording van een veranderopgave. Het initiatief kan een structurele verandering teweegbrengen in het beheer van Inheems erfgoed in Faro landen, door dit systematisch te onderzoeken en daarbij zowel Inheemse Volken als hun diaspora in Faro landen te betrekken. Het kan meer inzicht geven over wat onder Inheems erfgoed moet worden verstaan en hoe dit vanuit

Inheemse perspectieven en culturele en spirituele waarden en overtuigingen beheerd zou moeten worden. Door de internationale opzet biedt het initiatief kansen om van een breed scala aan ervaringen, praktijken en opvattingen te leren wat de bewustwording over noodzakelijke veranderingen in het beheer van Inheems erfgoed sterk kan verruimen. Het initiatief, dat diverse instellingen omvat die niet noodzakelijkerwijs met elkaars collecties samenwerken (bijvoorbeeld digitale taalarchieven en musea) en dat zich uitstrekt over meerdere landen, creëert ook nieuwe verbindingen tussen Inheems erfgoed die kunnen leiden tot nieuwe beheer- en presentatiepraktijken.

Nieuwe coalities. Het initiatief heeft de potentie om nieuwe, nationale en internationale coalities te creëren, tussen erfgoedinstellingen in verschillende Faro landen en met daarbij betrokken Inheemse Volken en hun diaspora. Door in te zoomen op het Inheemse erfgoed verbindt het initiatief betrokkenen en geïnteresseerden, deelt kennis over de inzichten uit het onderzoek en nodigt uit om samen te werken aan nieuwe initiatieven of in nieuwe coalities op basis van de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. Het symposium biedt een uitstekende gelegenheid om te netwerken en nieuwe coalities te laten ontstaan. Het initiatief effent daarmee een duidelijk pad voor partnerschappen, niet alleen voor de samenwerkingen die tijdens het symposium ontstaan. Het vergroot deze mogelijkheden ver in de toekomst door een kader en een platform voor dergelijke partnerschappen te creëren.

Verdieping op een thema en instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken. Het initiatief verdiept het thema op drie manieren. Door vanuit internationaal perspectief onderzoek te doen naar het beheer van Inheems erfgoed in Faro landen, wordt niet alleen de kennis over dit onderwerp verdiept, maar ook de potentie van het thema internationaal verdiept. Door Inheemse perspectieven te omarmen, brengt het onze theoretische en methodologische kaders naar een niveau dat meerstemmiger is. Door materieel en immaterieel erfgoed samen te brengen, leidt het initiatief tot een nieuwe instrumentatie van Inheems erfgoed — instrumentatie die holistisch is wat betreft Inheemse wereldbeelden en die samenwerkingen stimuleert tussen nieuwe constellaties van instellingen. Tenslotte biedt het onderzoek ook inzichten in de meerwaarde van het vanuit internationaal Faro perspectief onderzoeken van specifieke onderwerpen en de mogelijkheden die dat biedt om van elkaar te leren en voor meer of betere samenwerking.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Het IKCI-initiatief gaat in op actuele maatschappelijke uitdagingen die een aantal verschillende actoren in de samenleving raken. Ten eerste gaat het initiatief de uitsluiting van Inheemse Volken en hun diaspora bij het beheer van Inheems erfgoed tegen en bevordert daarmee de dekolonisatie van Inheems erfgoed. Door Inheemse Volken en hun diaspora intensief te betrekken bij het onderzoek en het symposium wordt een stem gegeven aan die groepen die vaak niet worden gehoord. Hun perspectieven op het beheer van Inheems erfgoed dragen bij aan de potentie om dat beheer te dekoloniseren en relevanter te maken voor de identiteit, cultuur en het welzijn van Inheemse Volken. Wij zien dit als de directe uitdrukking van het centraal stellen van de relatie tussen mensen en erfgoed — een kernpunt van het Faro-verdrag — maar ook een belangrijke uitdaging met belang voor de bredere maatschappij.

Hoewel dit cruciale kwesties zijn voor mensen met Inheemse wortels, reikt de rol van erfgoed veel verder dan deze gemeenschappen. We zijn ons er goed van bewust dat participatie en pluriformiteit essentieel zijn voor een duurzame, diverse en inclusieve samenleving. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat — in lijn met de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volken — wij als Nederlandse burgers een grote verantwoordelijkheid dragen. Er moet namelijk nog veel gedaan worden om alle Nederlanders te onderwijzen over kolonialisme en uitingen van systematische ondergeschiktheid, inclusief en vooral de ondergeschiktheid van volken uit voormalige koloniën, en degenen die door onze Nederlandse voorouders tot slaaf werden gemaakt. Dit onderwijs moet een

vollediger beeld geven van de fundamentele bijdragen die gekoloniseerde volken hebben geleverd, zowel tijdens als sinds de koloniale periode, aan het creëren en consolideren van de nationale welvaart. Wij zien erfgoed als centraal in dit onderwijs en het Faro-verdrag als sleutel tot de ontwikkeling ervan.

En wij zijn niet de enigen die dit zo zien. De Nederlandse overheid heeft recent excuses aangeboden voor het koloniale verleden, in het bijzonder voor haar rol in de slavernij, en benadrukt het belang van herstel voor de gemeenschappen als onderdeel van een inclusieve en rechtvaardige samenleving. Ook erfgoedinstellingen zijn steeds gevoeliger en ontvankelijker geworden voor de stemmen van de gemeenschappen die een relatie hebben met het erfgoed dat ze beheren. In de Nederlandse context blijkt dit vooral uit de hernieuwde belangstelling voor het bespreken van slavernij en de moderne gevolgen ervan via publieke tentoonstellingen, discussies, en dergelijke — die ruimte maken voor de stemmen van degenen die getroffen zijn. Wanneer het echter gaat om Inheemse Volken, is er nog steeds een opvallende kloof. Het ontbreken van een algemeen kader en een platform voor samenwerkingen met inheemse gemeenschappen vormt een structurele belemmering voor alle drie de partijen om effectief in te spelen op de huidige maatschappelijke uitdagingen. Dit initiatief draagt bij aan het creëren van zo'n kader en platform.

Het initiatief sluit ook aan bij de zorgen over de achteruitgang van onze leefomgeving door verlies van biodiversiteit en klimaatverandering. Het is internationaal erkend dat de cultuur, kennis, praktijken en wereldvisies van Inheemse Volken bijdragen aan duurzame ontwikkeling en biodiversiteit. Dit komt ook tot uiting in de politieke sfeer, waar inheemse bewegingen nauw aansluiten bij de bewegingen voor klimaatrechtvaardigheid en bescherming van biodiversiteit. Maar dit is in de erfgoedsector nog niet zo expliciet. Een grotere betrokkenheid van Inheemse Volken bij het beheer van Inheems erfgoed kan de rol van erfgoed bij het bevorderen van alternatieve visies op het milieu verbeteren — en de Faro landen helpen bij transitie naar herstel en behoud van biodiversiteit en een klimaatbestendige toekomst.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

De projectorganisatie is als volgt:

- Projectleider — [REDACTED] — is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie, contact met FARO-landen en Inheemse organisaties. [REDACTED] (CV) vertegenwoordigt de Inheemse diaspora uit Suriname en is een ervaren erfgoedexpert. Als Adviseur Internationale Erfgoedgemeenschap, heeft [REDACTED] ervaring met het versterken van de samenwerking met erfgoedgemeenschappen in Suriname, Indonesië en India, met als doel culturele uitwisseling te bevorderen en immaterieel erfgoed te identificeren en te inventariseren.
- Onderzoeker — Nog te werven, gekwalificeerde jonge en bij voorkeur Inheemse onderzoeker — is verantwoordelijk voor de uitvoering van de surveys en interviews, analyse van de data, het creëren van de databank en rapportage.
- Organisator en communicator — Nog te werven, gekwalificeerde en bij voorkeur Inheemse organisator en communicator — is verantwoordelijk voor de symposiumorganisatie en communicatie over het project.
- Internationale klankbordgroep — We streven naar een diverse klankbordgroep van 5 betrokken erfgoedexperts en Inheemsen — Geeft op twee momenten in het project advies: na de inventarisatie over de opzet en uitvoering van het onderzoek en na de analyse van de resultaten van het onderzoek over de opzet en uitvoering van het symposium. De klankbordgroep wordt in fase 1 van het project samengesteld op basis van de stakeholderanalyse.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

IKCI bestuurslid [REDACTED] draagt 120 uur als adviseur vrijwillig bij met zijn netwerk en expertise met Inheemse Volken. [REDACTED] is sinds 1990 vanuit Nederland wereldwijd actief als pleitbezorger voor de rechten van Inheemse Volken en heeft ruime ervaring als onderzoeker over dit onderwerp.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

Het initiatief, ontworpen met internationale samenwerking, meerstemmigheid en participatie in gedachten, bevordert kennisontwikkeling en kennisuitwisseling. Kennis wordt ontwikkeld door de diverse onderzoeksactiviteiten van het initiatief (zie ook de informatie onder punt 4 van deze aanvraag):

- Het deelt kennis over de beschikbaarheid en inhoud van Inheemse erfgoedcollecties in diverse instellingen in de geselecteerde landen met Inheemse en diasporaorganisaties.
- Door Inheemse Volken actief te betrekken bij het initiatief, creëert het ruimte om unieke kennis te integreren in de erfgoedsector.
- Door de huidige erfgoedpraktijken van de verschillende actoren te systematiseren, ontwikkelt het een nieuw kader voor Inheems erfgoed.
- Door verschillende erfgoedopvattingen samen te brengen en diverse typen actoren uit de erfgoedsector te betrekken, creëert het initiatief nieuwe kennisuitwisselingen op internationaal niveau.

De kennis wordt gedeeld met een breed publiek. Onze doelgroep omvat erfgoedinstellingen, beleidsmakers, geïnteresseerden van de betrokken Inheemse volkeren en hun diaspora, en het algemene publiek. De kennis die tijdens het project wordt vergaard, wordt op de volgende manieren verspreid:

1. Bekendmaking onderzoeksproject en digitale updates – IKCI maakt het onderzoeksproject bekend via haar website, whatsappgroep en sociale media (Facebook, Instagram en LinkedIn), en haar netwerken. Korte updates en hoogtepunten van het verloop van het onderzoek worden ook regelmatig gedeeld via de website, whatsappgroep en sociale media.
2. Onderzoeksrapport, databank en verslag van het symposium – De resultaten, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van dit project worden gedeeld in een digitaal onderzoeksrapport en gepubliceerd op de IKCI website. De resultaten, conclusies en aanbevelingen van het symposium worden gedeeld in een digitaal verslag via de IKCI website, whatsappgroep en sociale media (Facebook, Instagram en LinkedIn).
3. Hybride symposium – De resultaten, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van dit project worden gedeeld en besproken in een hybride symposium middels presentaties en posters met de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek en geïdentificeerde best practices. Het symposium wordt kenbaar gemaakt middels een save the date en programma via de website en sociale media (Facebook, Instagram en LinkedIn).

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage). Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

IKCI heeft de concept aanvraag en begroting gedeeld met drie voor Inheems erfgoed relevante erfgoedorganisaties in Nederland; Het Nationaal Archief, Allard Pierson en Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen (Wereldmuseum) en gevraagd of ze geïnteresseerd zijn in het onderzoek en bereid tot co-financiering. Ze gaven alle drie aan op dit moment geen mogelijkheden te hebben tot co-financiering, maar toonden wel hun interesse in het project. De [Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen](#) en [Allard Pierson](#) hebben ieder een MoU met IKCI ondertekend over hun betrokkenheid en samenwerking bij het project. Het [Nationaal Archief](#) heeft haar interesse in verdere verkenning van samenwerking met IKCI, met daarbij de uitgangspunten van het Faro-verdrag in ogenschouw nemend, in een steunbrief aan het IKCI kenbaar gemaakt. (Klik op de linken om de documenten te zien.)

Ingevuld door:
Datum: 05-09-2025